

Clusteraanvraag (Artikel 8)

Met grote interesse lees ik over de nieuwe mogelijkheid om een 'clusteraanvraag' te doen. Deze mogelijkheid, indien er gebruik van wordt gemaakt, lijkt te kunnen helpen bij de realisatie van de doelstellingen om:

- Meer samenwerking tussen onderwijsinstellingen te realiseren
- De ontwikkeling van het opleidingsaanbod te coördineren en daarmee...
 - o een wildgroei aan verschillende, maar wel sterk op elkaar lijkende, opleidingen tegen te gaan.
 - o veel 'dubbel werk', en daarmee kapitaalvernietiging, tegen te gaan (d.w.z. om te voorkomen dat voor iedere vergelijkbare aanvraag weer aparte onderzoeken worden uitgevoerd)
- Tenslotte ook om de regeldruk te verminderen, aangezien er minder individuele aanvragen voorbereid hoeven te worden.

Tegelijkertijd zijn er veel onduidelijkheden m.b.t. de clusteraanvraag. Die draaien veelal om de eis dat de voorgenomen opleiding in een erkend sectorplan 'of een soortgelijk plan' (Art 8, lid 1) onderbouwd moet worden. De voornaamste onduidelijkheden licht ik hieronder toe:

- Het is onduidelijk aan welke criteria een 'sectorplan of een soortgelijk plan' moet voldoen om als zodanig erkend te worden. Temeer omdat in de toelichting wordt verhelderd dat 'regionale samenwerking' en daaruit voortvloeiende clusteraanvragen niet voor vrijstelling in aanmerking komen.
 - o Wat is precies het verschil tussen landelijke en regionale samenwerking in deze context? Kan een samenwerkingsverband zoals bijvoorbeeld de EWUU (van TU Eindhoven, WUR, Universiteit Utrecht en Utrecht AMC), een sectorplan indienen, of wordt dat gezien als een 'regionaal sectorplan'?
- Er moet (Art 8, lid 2b) aantoonbaar landelijk worden samengewerkt tussen *alle betrokken instellingen in de sector*. Het is (1) onduidelijk wat voor criteria voor (het aantonen van) samenwerking de CDHO en Minister willen hanteren en (2) hoe 'alle betrokken instellingen' worden gedefinieerd. De onduidelijkheid bij punt 2 wordt vergroot omdat in Art 8 in dit kader ook naar 'het werkveld' en naar 'maatschappelijke partners' wordt verwezen. Wanneer zijn er genoeg instellingen gehoord?
- Het voornemen om via 'bestaande structuren' sectorplannen te ontwikkelen werkt niet goed voor *sectoroverschrijdende, interdisciplinaire* opleidingen. Dit terwijl juist op dat gebied veel onderwijsinnovatie plaatsvindt.

Hoewel artikel 8 veel mogelijkheden lijkt te bieden, lijkt het er op dat er veel onduidelijkheden bestaan waar betrokken onderwijsinstellingen graag duidelijkheid over zouden zien voordat ze bereid gaan zijn om te investeren in het traject van een 'clusteraanvraag'. Zoals Art 8 het nu formuleert bestaat zo'n clusteraanvraag immers uit een dubbeltraject: een macrodoelmatigheidsaanvraag enerzijds en het opstellen van een sectorplan anderzijds.

Ook rijst de vraag op waarom een clusteraanvraag überhaupt in een sectorplan ingebed zou moeten zijn. Waarom niet de mogelijkheid bieden om simpelweg tot een clusteraanvraag over te gaan? Dat zou immers ook de doelen van samenwerking, het tegengaan van een onoverzichtelijk onderwijsaanbod en het voorkomen van dubbel werk bevorderen. In zo'n clusteraanvraag moet immers de noodzaak voor de nieuwe opleiding ook onderbouwd worden? Daarbij wordt de drempel verlaagd om samen te werken aan het onderwijsaanbod, aangezien er niet nog een 'extra product' in de vorm van een sectorplan geleverd hoeft te worden.